

Kannabiksen kotikasvatus yleistyy - tarvitsemme muutosta politiikkaan

Miksi poliisi jahtaa puutarhuria?

STT uutisoi 21.3. kannabiksen kotiviljelyn yleistymisestä, ja uutinen levisi nopeasti poikkeuksellisen laajalle, aina maakuntalehtiä myöten. Ilmiö on todellinen. Kannabiksen käyttö ja kotikasvatus ovat lisääntyneet tasaisesti 90-luvun puolivälistä lähtien niin Suomessa kuin muuallakin länsimaissa. Sen sijaan uutisen välittämä keskusrikospoliisin arvio tuhannesta kannabista kasvattavasta suomalaiskodista ei voi millään pitää paikkaansa, sillä jo pelkästään poliisin tietoon vuosittain tulevien kotikasvatustapausten määrä lähentelee tuhatta!

Vuonna 2007 Suomessa tilastoitiin 4206 huumausainerikosta, joista kotikasvatuksia oli 978 kappaletta. Tämä tekee 23% kaikista huumausainerikoksista. Poliisilla lienee parempaakin tekemistä kuin ratsata puutarhureita näin aktiivisesti. Näiden jahtaaminen on poliisille kuitenkin mielekästä työtä; pössyttelijät kun eivät riehu putkassa, paperihommat ovat helppoja ja mikä tärkeintä - tilastot osoittavat poliisin toiminnan tehokkuutta. Lisäksi lienee kysymys myös symbolisten viestien lähettämisestä.

Joku voi laskea, että tällainen on halpaa ja tehokasta huumeiden vastaista työtä. Tällöin ei kuitenkaan lasketa ei-aiottujen seurausten kustannuksia eikä inhimillisiä seurauksia. Ne jäävät toimenpiteiden kohteiksi joutuneiden ihmisten harteille.

Poliisi arvioi selvittävänsä noin kymmenesosan huumausainerikollisuudesta. Tämän arvion ja kasvatuksen näkymättömyyden vuoksi voisi arvella, että Suomessa kasvatetaan kannabista ainakin 20 000 kotitaloudessa. Kannabista siis kasvaisi Suomessa lähes joka sadannessa kotitaloudessa. Kyse ei siis ole pienen, merkityksettömän piirin puuhastelusta, joka voidaan lakaista sivuun yhteiskunnallisessa keskustelussa.

Onko meillä todella varaa tähän?

Jokainen kannabispidätys ja sitä seuraavat oikeudelliset toimenpiteet maksavat yhteiskunnalle. Kansainväliset tutkimukset osoittavat selkeästi, että rangaistukset eivät juurikaan vaikuta sen paremmin kannabiksen kuin muidenkaan huumausaineiden kysyntään. Sen sijaan poliisin toiminta ja rikosoikeudelliset sanktiot syrjäyttävät käyttäjiä, mm. aiheuttamalla potkuja työ- ja opiskelupaikoista ja aiheuttomasti hankaloittavat ajokortin saantia. On valitettavan yleistä että poliisit hakevat kotikasvattajia työpaikoilta kuulusteluihin tai riisuttavat alasti sellissä ruumiintarkastuksen yhteydessä. Mitä tarkoitusta tällainen leimaaminen ja nöyryyttäminen palvelevat? Toisaalta on ilolla tervehdittävä sitä yhä kasvavaa poliisijoukkoa, joka kotikasvattajaa kuulustellessaan pahoittelee tilannetta ja myöntää ettei tilanteessa ole mitään järkeä.

Ongelman ratkaisemiseksi on ensitöiksi aika laajentaa käyttörikos pikasakkokäytäntöineen myös kotikasvatusta koskevaksi ja tulevaisuudessa luovuttava kokonaan kaikista kannabiksen omaan käyttöön liittyvistä sanktioista. Lisäksi olisi heti alettava soveltaa loogisesti valtakunnan syyttäjän ohjeita käyttörikoksista.

Ohjeissa VKS:2002:3 *Seuraamuksen määrääminen huumausaineen käyttörikoksesta, liite 2, Taulukko rangaistusmääräysmenettelyä varten* määritellään marihuanan vähäiseksi määräksi alle 15 g

tai tapauksesta riippuen enemmänkin. Tältä ja muulta osin valtakunnan syyttäjän ohjeita olisi loogista soveltaa myös itselle kasvatettuihin (kuivattuihin) kasveihin. Ei kai kannabiksen osto pimeiltä markkinoilta ole vähemmän rangaistavaa kuin itse kasvattaminen ilman rikollisten välissäoloa.

Kannabiksen kasvatusta omaan käyttöön ja viljely myyntiin

Uutisoinnissa on korostettu, että viimeaikaisissa löydöissä on tullut esille melko suuria ammattimaisia viljelmiä, eikä niinkään yksittäisen käyttäjän paria kasvia. Tästä voidaan julkisuudessa väittää, että kotikasvatus onkin olennainen osa laitonta huumekauppaa ja jolla on selviä kytköksiä järjestäytyneeseen rikollisuuteen.

Omaan tarpeeseen tapahtuva kotikasvatus, ja satoja kasveja käsittävät ammattiviljelmät ovat eri asioita, joiden välisen eron myös viranomaiset voisivat tunnustaa. Ne on syytä erottaa tiukasti toisistaan ja niitä tulee käsitellä erilailla. Poliisi, syyttäjät ja tuomioistuimet pystyvät helposti näkemään eron.

Omatarvekasvattajien rinnastaminen ammattitoimintaan on **haittojen maksimointia**. Kun käyttäjä joutuu pelkäämään, että omien hamppujensa kasvatuksesta voi joutua kiinni, hän joko jättää kasvatuksen ammatti-ihmisten käsiin (suurviljelmien kasvattajat tai salakuljettajat) tai sitten pitää kasvit riskialttiissa paikassa (pienissä komeroissa) suurteholamppujen alla, jolloin paloturvallisuus vaarantuu, ja vesivahinkojen riskit kasvat.

Jättämällä omaan käyttöön kannabista kasvattavat rauhaan, poliisi- ja oikeuslaitos säästävät rahaa ja resursseja. Lisäksi on kyse ihmisten perusoikeuksista. Perustavalla tasolla kyse on siitä, että kannabiksen käyttö on jokaisen kansalaisen oma asia, johon valtiolla ei ole oikeutta pakkotoimin puuttua. Pidemmällä aikajänteellä saattaa olla järkevää ottaa kannabiskauppa yhteiskunnan haltuun, niin tuotanto- kuin välitystasollakin. Tällöin voidaan noudattaa ikärajoja, valvoa laatua ja ottaa verohyöty yhteiskunnan käyttöön.

Haitat hallintaan!

Kannabiksen haitat muihin päihteisiin verrattuna ovat melko vähäiset, joskaan eivät missään nimessä olemattomat. Kuten kaikkien päihteiden kohdalla, haitat ilmaantuvat pääasiassa kroonistuneen käytön yhteydessä. Toisaalta on huomattava, että suuri joukko suomalaisia on käyttänyt kannabista päivittäin (esimerkiksi työpäivän jälkeisenä rentoutuksena) vuosien tai jopa vuosikymmenten ajan ilman merkittäviä haittoja. Sen sijaan vuosikymmenten valheellinen huumevalistus kannabiksen suhteen on aiheuttanut erityisesti nuorten kannabiksen käyttäjien keskuudessa reaktion, jossa käyttäjät katsovat ettei kannabiksella ole minkäänlaisia haittavaikutuksia. Tämä ajattelu osaltaan aikaansaa sekä ruokkii jatkuvaa käyttöä ja mahdollisesti pahentaa olemassa olevia ongelmia. Paradoksaalista kyllä, kannabiksen rikosoikeudellinen asema ja valheellinen valistus siis ovat pääsyllisiä tähän kehitykseen.

Jos halutaan vähentää käytöstä aiheutuvia haittoja, olisi panostettava sekä ennaltaehkäisevään että käytön vähentämiseen pyrkivään nuorten täsmävalistukseen ja lisäksi kehitettävä erilaisia psykososiaalisia hoitomuotoja kannabiksesta riippuvaiseksi tulleille. Niin viranomaisten, sosiaalitoimen kuin terveydenhoito-henkilökunnan tietoisuutta kannabiksen todellisista haittavaikutuksista on lisättävä, tutkimustyötä kehitettävä ja yhteiskunnallista suvaitsevaisuutta kannabiksenkäyttäjää kohtaan on lisättävä. Syyllistävä ainekeskeinen ajattelu olisi hylättävä ja pyrittävä hyväksymään ihmiset sellaisina kuin he ovat. Ongelmakäyttö ei johdu aineesta itsestään, vaan pohjimmiltaan muista yksilön elämässä vaikuttavista tekijöistä. Sen sijaan yhteiskunta joka rikosoikeudellisesti ja moraalisesti tuomitsee jäsenensä teosta, josta on haittaa korkeintaan teon suorittajalle itselleen, ei ole sivistynyt ja suvaitsevainen yhteiskunta.

Suomen kannabisyhdistys peräänkuuluttaa realismia ja aitoa vuorovaikutusta kannabiskeskusteluun, niin päättäjien kuin käyttäjienkin keskuuteen! Joko me olemme siihen valmiita?

Suomen kannabisyhdistyksen kevätkokous 29.3.2009